

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

XXXII. ÉVFOLYAM

1968. DECEMBER

9. SZÁM

Az ígéret

Gyermekek születnek nekünk,
fiú adatik:
az uralom az ő vállára száll!
A neve: Csodás Tanácsadó,
Hatalmas Isten, Örök Atya,
Békesség Fejedelme.

Ézs 9:6

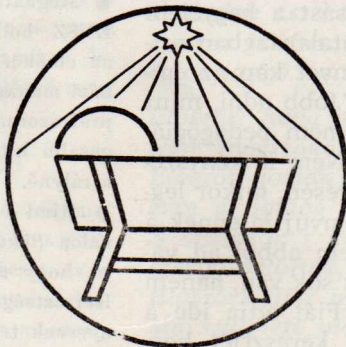
A hely

De te, efratai Betlehem, bár kicsiny vagy,
belőled származik Izráel királya;
aki eleitől fogva, öröktől fogva van.

Mik 5:2

A beteljesedés

Történt azokban a napokban: rendelet jött ki Augustus császártól, hogy az egész lakott földet összeírják. Ez az első adóösszeírás akkor történt, amikor Quirinius volt a szíriai helytartó. Elment mindenki, hogy összeírásra jelentkezék, kiki a maga városába. Felment József is Galileából, Názáret városából Judeába, Dávid városába, amelyet Betlehemnek neveznek, — mert Dávid házából és nemzetségéből származott, — hogy összeírásra jelentkezék Máriával, jegyesével

együtt, aki várandós volt. És történt, hogy amíg ott voltak, beteltek szülésének napjai és megszülte elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette, mert nem volt számukra hely a szálláson.

Pásztorok voltak azon a vidéken, a szabadban tanyáztak és örködtek éjszaka nyájuk mellett. Az Úr angyala lépett hozzájuk, az Úr dicsősége körülragyogta őket, és nagy félelem vett erőt rajtuk. Ezt mondta nekik az angyal:

*“Ne féljeteK,
mert íme, hirdetek nektek nagy örömet,
amely az egész népé lesz,
mert üdvözítő született ma nektek:
a Krisztus, az Úr, a Dávid városában.
A jel pedig számotokra ez: találtok egy
kis gyermeket bepólyálva és a jászolban fekvé.”*

És hirtelen megjelent az angyallal mennyei seregek sokasága, dicsérték az Istent és ezt mondták:

*“Dicsőség a magasságban Istennek,
és a földön békesség a kedvére levő embereknek!”*

Lk 2:1-14

Isten gyermeke vagy!

Mikor eljött az idő teljessége, elküldte Isten az ő Fiát, aki asszonytól született, törvény alatt volt, hogy a törvény alatt levőket megváltsa, hogy elnyerjük a fiúságot. Mivel pedig fiak vagytok, elküldte Isten az ő Fia Lelkét a mi szívünkbe, aki így kiált: Abba! Atyám! Nem vagy hát többé szolgál, hanem fiú; ha pedig fiú, akkor örökös is Isten által.

Gal 4:4-7

Megtartó született

Megszületett néktek ma a
Megtartó, aki az Úr Krisztus,
a Dávid városában. (Luk 2:11)

Annak a kicsiny gyermeknek, akire ma a karácsonyfagyertyák fénye hull, sok neve van. Az Ótestamentum jóvendölései között olvashatók ezek: Csodálatos, Erős Isten, Békesség Fejedelme, Messiás, Felkent, Szenvedés Férfia, Jessé vesszeje, Dávid Kulesa. Az evangélisták is bővülködnek neveken: Immánuel (Velünk az Isten), Mester, Krisztus. A névadáskor Jézusnak nevezték. Lukács szerint a pásztorok angyala Megtartónak mondja.

A nevek jelentésükben összefonódnak s valami módon mind arra utalnak, hogy jöttének oka a bűn s célja a szabadítás. Mindenki álmodott már nyomasztó képekben arról, hogy üldözik s a kapu, amelyen át megmenekülhetne, nem nyílik meg. Az üldözők a sarkában vannak, hiába döngeti — s akkor felébred. Ez csak álom. De az nem, hogy a bűn kísért, üldöz, hatalmába akar ejteni minket s ebből a szorongatásból nem lehet olyan egyszerűen felébredni. Karácsony azt üzeni, hogy megnyílt a menekvés kapuja. Jézus a Kulesa hozzá. Ő a megmentőnk. "Ó, jőjj, Kules Dávid törzséből, a mennynek kapuját nyisd föl..." — énekeljük a 722. énekünkben.

Benne nyílt meg a menny s Isten szeretete közel jött hozzánk. Általa értettük meg, mennyire szeret minket. Nem akarja, hogy bűnben-bajban elveszünk, hanem azt akarja, hogy mi is szeressünk, mint ahogy ő szeretett minket, s jók legyünk egymáshoz, mint ahogy ő jó hozzánk. Megtartó született, aki megtart minket egymás számára. Milyen sokat meg tudunk bocsátani egymásnak karácsony estén, s milyen közel kerülünk egymáshoz! Mert a megtartó erő a szeretet.

Megtart minket Isten számára. Ő hidalta át a szakadékot köztem és Isten között. Benne értem meg Őt s betölti életemet a fény: Isten maga a szeretet, aki átöleli az egész világot és valamennyi embert.

Karácsony estén könnyes mosolyban, szelíd simogatásban, örömszerző áldozatban ebből érzünk meg valamit.

IMÁDSÁG: Karácsony békességében, szívünk szeretetében Téged köszöntünk Megtartó Úr Jézus! Köszönjük, hogy emberré lettél, legyőzted a bűnt, s így lehetünk mi Isten fiaivá. Légy áldott, aki jöttél az Úrnak nevében! Hozsánna! Ámen.

(HÉTRŐL HÉTRE)

HÉTKÖZNAPI IGE KARÁCSONYKOR

Az ige, amit karácsonyi ajándékul akarok adni olvasóinknak, így hangzik: "Jobb adni, mint venni." (Csel. 20:35). Egészen más körülmények között hangzott el, mint amely körülmények az első karácsonyt jellemezték. Pál apostol efézusi búcsúbölcsestől való, de karácsonyi gondolatok vannak benne. Nem ér semmit az a karácsony, amely csak egy napra s nem egy egész életre vonatkozik. S nem igazi ige az, amely karácsonykor időszerűtlen és máskor valamikor időszerű. Mit mond ez az ige karácsonykor nekünk?

1. *Kövesd ezt az ígét egész életedben.* A hivatkozott ige Jézus szavai között nincs felírva, de Pál apostol szívében igen. Ez volt Pálnak a jelszava: "Jobb adni, mint venni." Ez volt Jézus jelszava egész életében.

2. *Isten is ezt az ígét követte!* Már a mennyben is ezt tartotta szem előtt. A karácsonyi történet nem Betlehemben kezdődik, hanem az Édenkert kapujában. A bűneset után az ember által megérdemelt ítélet végrehajtásakor már felhangzik az első karácsonyi evangélium, hogy fog VALAKI születni, aki az ember által okozott, önmagának szerzett nagy kárt helyre fogja állítani és az elvesztett paradicsomba újra megnyitja az ajtót. Azóta is ezen a földön nem a büntetés Isten elsőrendű célja, hanem az ember megmentése: a váltás. Karácsonykor ez az emberi történelemben bűvő patakként föld mélyén folyó ige-víz tör ki. A földre a mennyből a sötétségben világosság támad. Az ítélet félelmében bizalom fakad. A bűnmardosást a kegyelem váltja fel. Az otthontalanságban otthont, a földön mennyet kap az ember ettől az ígétől: "Jobb adni, mint venni." És mindezt nem pedagógiából cselekszi Isten. Nem is kényszeredetten, hanem szívesen, mikor legnagyobb adományát nyújtja ennek a világnak. Amikor nem abból ad valamit, amiből neki is sok van, hanem egyetlen egyszülött Fiát adja ide a földre, hogy a bűn keresztjét hordozza az ember helyett és megszeresse az embernek a váltást, az üdvösséget, akkor válik valóra ez az ige, amit Pál apostol megőrzött szá-

munkra, mint drága, hússzívűre aranybetűkkel felírt ígét: "Jobb adni, mint venni!"

3. *Jézus is ezt az ígét valósította meg életében.* Isten karácsonykor a Fiát adta. A karácsonyi történetben olyan csodálatos, hogy a mennyek országát otthagató Fiút nem siratják meg. Nem könnyek kísérik a karácsonyi történetben a földre jövő Jézust! Milyen csodálatos, hogy ének kíséri erre az útra: Isten világművét előkészítő és bejelentő hatalmas, dadalmas ének!

Jézus nem jön üres kézzel: hozza a bűnbocsánatot! Jézus vállalja a büntetést. Isten az embernek mindig adni akar és nem elvenni tőle valamit. Ezt a lelkületet jelenti be karácsony. Egy önző világnak ezt példázza a betlehemi jászol!

Mindez Istennél nem pusztán bölcsesség, hanem boldog öröm. Ő nemcsak tanítja, hanem önmagára nézve is vallja: "Jobb adni, mint venni!"

Ennél csak egy nagyobb jó van: még jobb hálát adni az elvett ajándékért!

(dr)

AZ EGYHÁZ HÍREI

BRAZILIA

● A három önkormányzatú egyházkerületben működő ev. egyház rendkívüli közgyűlésén az önkormányzati rendszer megszüntetését és az egyház központi vezetését határozták el, melynek keretében az egyházkerületek a szokásos önállóságot élvezik.

HOLLANDIA

● Meghalt Dr. Willem Jan Kooiman, az EVSZ hollandiai országos bizottságának az elnöke. Alig 20 hónappal ezelőtt egyházi munkásságának elismeréséül Kooiman professzornak az Oroszlán-rendet, a legmagasabb kitüntetést adományozta Julianna királynő.

● Mind ev.—r. k., mind ref.—r. k. vonalon "ökumenikus" megegyezés jött létre, hogy az egyházakban kiszolgáltatott Kereszttség szentségét kölesönösen érvényesnek tekintik.

FÜLÖP-SZIGETEK

● Ev.—r. k. tárgyalások kezdődtek az ezekben az egyházakban végzett kereszttelések kölesönös elismerésére.

Amit a karácsonyfa prédikál...

Alig van olyan keresztyén otthon, sőt alig van olyan otthon, ahol szentestén ne állítanának karácsonyfát. Nemesak hozzátartozik a karácsonyest szépségeihez és "hangulatához", de már olyan megszokottá vált, hogy alig tudjuk igazán a jelentőségét. Pedig a karácsonyfa nem karácsonyi dísz, "kellék", hanem inkább karácsonyesti prédikáció. Az olvasókat most arra hívom, hallgassuk és értsük együtt, mit prédikál a karácsonyfa.

Két névnap és egy születésnap

December 24-én, szentestén állítjuk és díszítjük fel a karácsonyfát. December 24-ére a keresztyén naptár szerint egyszerre két névnap is esik. Ádám és Éva névnapja és ugyanakkor Jézus Krisztus születésnapja. Egyszerre kell tehát a bibliai Ádámra és Évára (az első emberpárra) és Urunk születésére gondolnunk. Az első ember által — Ádám — jött erre a világra a bűn, mégpedig azért, hogy Ádám evett az édenkert fájáról: áthágta Isten tilalmát. Amit Ádám és utódai a bűnbeesés következtében elvesztettek, azt hozza vissza újra "a második Ádám": Jézus Krisztus. Így olvassuk ezt a Szentírásban: "Bizonyára azért, miképpen egynek bűnesete által minden emberre elhatott a kárhozát: azonképpen egynek igazsága által minden emberre elhatott az életnek megigazulása" (Rm 5,18). És: "Mittán ugyan ember által van a halál, szintén ember által van a halottak feltámadása is." (1 Kor 15, 21.) A december 24-ére fölolvadásul szánt ősi egyházi igehely a bűneset története volt. (Jó lenne ezt a gyakorlatot felújítanunk ma, amikor Isten mondanivalói tekintetében eléggé megüresedett a szenteste.)

Alma a karácsonyfán

Az is megszokott, hogy a karácsonyfára almát függesztenek. Miért éppen almát? Azért, mert ez is a bűneset és a karácsony belső összefüggésére utal. Ádám és Éva bűnbeesésének története mindnyájunk képzeletében az alma képével társul, jóllehet a bibliában egy szó sincs arról, hogy a tiltott gyümölcs alma lett volna. Az alma képe egy régi középkori szóképre nyúlik vissza: "Malum e molo", ami

annyit jelent, hogy a rossz az almából származik. Így kapcsolódott az édenkerti történet és az alma. Régen szokás volt, hogy a karácsonyfára akasztott alma egyik oldala halvány, a másik meg piros volt. A halvány oldal a halált, a piros pedig az Isten szeretetéből fakadó új életet jelképezte. Szokás volt az is, hogy a keresztyén családban annak a szobának csukott ajtaja előtt, amelyben ott állt már a feldíszített karácsonyfa, felolvasták a bűneset történetét, majd ádventi éneket énekeltek. Akkor megnyílt az ajtó, és eléjük tárult a karácsonyfa.

Miért fenyőfa a karácsonyfa?

Ma már nem tudjuk elképzelni a karácsonyt esillogó, díszes karácsonyfa nélkül.

ELŐSZÖR

*Ugye, sohse volt még karácsony?
Követei a messze mennynek
először hoznak hőszin szárnyon
hossannázó, nagy örömet?
És titkos útján Betlehemnek
a pásztorok először mennek
a hírre, hogy egy kicsi Gyermekek
fekszik jászlon, barmok között!
Földünk felett először száll ma
ujjgató angyali hozsánna!
S ragyogó arcú kisgyerek:
a pásztorokkal Betlehemben,
hová sietve hívtak engem,
én is először térdelek!
Kis imádságom félve mondom.
Csudálkozom a csudadolgon,
a jászlon és a Gyermeken...
ezen a koldus királyságon,
égigujjongó éneken.*

*Először! Soha nem hallottam.
Nem megszokottan és kopottan.
Először hoztak lépteim
erre a boldog hódolásra.
S századok s az éveim
szertefoszlottak, ködbevesztek.
Először! Hisz ma született meg!
Ma született meg! Énnekem!
Angyalokéval együtt ujjong
új örömmondó énekem!*

Hozsánna! Ámen! Így legyen!

B. E.

kül. Pedig a karácsonyfa használata nem is olyan régi. Strassburgban állították hír szerint először karácsonyfát az Úr 1539. esztendejében. Hosszú évszázadok múltak el, míg Németország-szerte, majd világszerte elterjedt a használata. A reformáció korából ránkmaradt egy fenyőfa-ének-töredék. Tartalma ez: Ó fenyőfa, ó fenyőfa, zöldek az ágaid. A nyár is és a tél is kedves idő számodra. Majd a fenyőfa szóval meg: Mért ne lennék zöld, mikor zöld lehetek? Nines ugyan anyám és apám, akik gondomat viseljék, Isten szeretete az, amely megnövel és zölddé tesz, ezért vagyok karesú és magas. A fenyőfa legnagyobb méltatását magában a Szentírásban találjuk. Amikor az Úr Isten az ő veszendő népének a megmentését ígérte, önmagáról ezt mondta: "Olyan vagyok, mint a zöldelő fenyő." (Hos 14,9) Aligha mondható el a fenyőfáról dicsőségesebb, mint ez a próféta szövege.

A túlevelek, melyek nemesak nyáridőben zöldelnek, hanem télen is, ha hull a hó, az élet reménységét jelképezik. De erről beszél, prédikál a fenyőfa formája is.

A karácsonyfa felfelé keskenyedik, csúcsával Isten felé mutat. Ezért volt a régiek számára az örökzöld fenyő a reménység, az örökélet reménységének szimbóluma. Minden egyes ágacska ugyanakkor a keresztet jelképezi. (A fenyőfa ágain keresztet képeznek az oldalhajtások.) Tűlevelei pedig a töviskorona tuskéire emlékeztetnek. Jászol és kereszt összetartozását így hirdeti a karácsonyfa.

A karácsonyfa "gyümölcssei"

Hóseás könyvének idézett helyén még ezt is olvassuk: "Tőlem származik a te gyümölcsöd". Az előbbi Hóseás idézettel együtt, helyesebben értelmezve ez tehát így hangzik: "Olyan vagyok, mint a zöldelő fenyő, hogy érted gyümölcsöt is hozzak". Arról az áldozatról is beszél tehát a karácsonyfa, amelyet Isten az ő népéért vállalt és arról a gyümölcsről, amely ebből az áldozatból terem. S míg a világ világ. ennek a gyümölcstermésnek nem lesz vége. A természetben a fák tavasszal virágoznak, ősszel gyümölcsöt hoznak, hideg télben pedig mintegy elszáradva állanak, elhullajtva lombjaikat. A karácsonyfa azt

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

Az Amerikai Evangélikus Egyház
Magyar Konferenciájának
lapja.

Szerkesztő és kiadó:
Juhász Imre.

Főmunkatárs: Egyed Aladár

“ERŐS VÁR”
 (“MIGHTY FORTRESS”)

P. O. Box 02148, Cleveland, Ohio 44102.

Published by the
Hungarian Conference
of the Lutheran Church in America.

Issued monthly October to May,
bi-monthly in June/July and Aug./Sep.
No. 9. (118) Vol. XXXII.

DECEMBER, 1968

Subscription: \$3.00 a year.

Second-class postage paid
at Cleveland, Ohio.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag,
kézirát, gyülekezeti hír, újszín-
tén a lappal kapcsolatos minden
levelezés, előfizetés és adomány
erre a címre küldendő:

“ERŐS VÁR”

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, O. 44102

Az “ERŐS VÁR” előfizetési díja
egy évre csak 3 dollár. Szívesked-
jenek a lejárt előfizetéseket kése-
dellem nélkül beküldeni a fenti
címrre.

Be nem jelentett címváltozás esetén
a posta a kézbesíthetetlen újságot
megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig
külön portót kell fizetnie. Erre a költ-
sége különösen nem-előfizetők, kése-
delmező előfizetők, vagy többéves hát-
ralékban lévőek esetében nehéz fedezet
találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy min-
den esetben pontosan adják meg címük-
ket a “Zip Code” szám feltüntetésé-
vel együtt! Az újságot “Zip Code”
szám nélkül nem kézbesíti a posta.
Címközlésnél tiintessék fel az utca
megjelölését is; pl. St., Rd., Ave.
Ugyanis egyes postai zónában azonos
nevű utcákat csak így lehet megkülön-
böztetni.

Printed by

Classic Printing Corporation

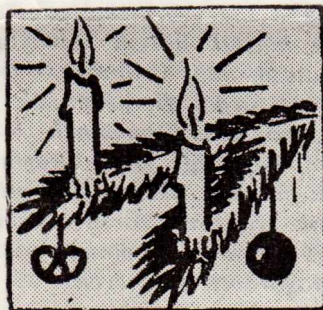
9029 Lorain Ave., Cleveland, O. 44102

a gondolatot akarja kifejezni, hogy az
édenfájának egyidőben kell virágoznia és
gyümölcsöznie is. Még pedig minden idő-
ben.

A karácsonyfadíszek is prédikálnak

A karácsonyfadíszek olyanok, mint a
fán a virág és a gyümölcs. Legyen a ka-
rácsenyfa minél szebben feldíszítve.

A karácsonyfa egyik legszebb díszé a
gyertyák fénye. Legtöbb helyen az a szo-
kás, hogy szentestén, amikor körülállják
a karácsonyfát, minden más fényt kiol-
tanak és csak a karácsonyfa fényei égnek.
Az ádventi koszorúk fényei is és a ka-
rácsenyfa-gyertyák fénye is a sötétségben
ragyognak. Csak hogy míg az ádventi ko-
szorún először csak egy, majd kettő, há-
rom, végül négy gyertya világít, a ka-
rácsenyfán sok-sok gyertya fénye lángol. Az
ádventi égő gyertyától jutunk a ka-
rácsenyfa sok csillogó fényéig. Az üdvös-
ségtörténet útja ez, — ahol az ótesta-
mentomban fel-felragyogott egy-egy fény-
sugár: a Messiás-várás reménysege — és
az újtestamentomi beteljesedés ez, amikor
eljött Jézus, a világ Világossága.

A karácsonyfához tartoznak a csillogó,
színes, tarka üveggömbök, arany-ezüstszí-
nű díszek is. A napkeleti bölesek aranyat,
ezüstöt és tömjént hoztak a bölesökhöz.
Mindent, ami szép, jó és méltó a meg-
született Üdvözítő lábai elé rakni.

Sok családnál már ősidők óta szokás,
hogy a fa csücsára a Krisztus születését
meghirdető angyal-képét, vagy a Betle-
hem fölött fölragyogó csillagot tegyék. Itt
találjuk az angyalhaj eredetének magya-
rátát is.

Színes papírláncot is szoktak karácsony-
fa díszítéshez használni. Ezek a papír-
láncok azt hirdetik, hogyan szabadít meg
Isten minket a szent esemény által, ami
karácsony éjszakáján történt, bűneinktől.
Az a szokás, hogy a karácsonyfára ezüst-
színű papírláncot függesztenek, Spanyolor-
szágból származik. Az egykori spanyol
főváros, Toledo, egyik nagy templomán

sok súlyos lánc csüng. Valamikor a moha-
medánok láncolták meg ezekkel az elfo-
gott keresztyéneket. Sok, nehéz évi rabság
után váltották ki őket keresztyén fejedel-
mek és a szabadulás jeleként akasztották
a rabok láncait a templomokra. Minket is
így akar megszabadítani Krisztus a bűn
bilincseitől.

Íme, ilyen egyszerű és mégis biblikusán
mély értelmű a karácsonyfa prédikációja.
Ne is legyen a karácsonyfánk ezen a mos-
tani karácsonyunkon pusztán kellék, vagy
“gyermekeink öröme”, hanem mindnyá-
junknak, Isten gyermekeinek öröme, hi-
szen a karácsonyfa mindnyájunknak öröm-
hírt, evangéliumot hirdet. G. A.

IMÁDKOZZUNK

Lukács 2:1-14

Magasztalunk Téged, Istenünk, hogy el-
küldötted Fiadat erre a világra. Köszön-
jük Néked születésének emlékezetét, aho-
gyan megőrizted azt a karácsonyi törté-
netben. A Te hatalmat látjuk felvil-
lani belőle, amint embereket mozgatsz az
összeírásra, s köztük vezeted Mária és
József lépteit Betlehembe. Akaratodat mu-
tatja a zsúfolt helység, hogy Jézus sze-
gényes körülmények között, idegenként
lépjen az életbe. Így tettetted Őt különös-
képpen testvérévé a legegyszerűbb embe-
reknek, s így burkoltad rejtettségre isteni
nagyságát.

Kérünk, adj nekünk karácsonyi hitet,
hogy a tehetetlen csecsemőben felismer-
jük mindenek Urát és Megváltóját. Hir-
dettesd nekünk is a pásztoroknak szóló
üzenetet, hogy örömmünk legyen Benné.
Áldd mg az igehirdetéseket a karácsonyi
templomokban, hogy szereteted megjele-
nését tegyék nyilvánvalóvá mindenkinek.
Töltsd meg Szentlelkeddel a karácsony-
kor zengő templomi énekeket, hogy vissza-
csengjen bennük valami az angyalok kará-
nak Téged dicsérő énekéből.

Alázattal hódolunk Előttd, Jézus Krisz-
tusunk. Miként a pásztorok és a napkeleti
bölcsek, s nyomukban annyi hívő, mi is
magasztaljuk megváltó szeretetedet és ha-
talmadat.

Jöjjön el Veled, óh Jézus, e földre a
béke. A szív békéje a Benned való hit-
ben, a népek békéje történelemirányító
karod alatt, s az örök élet teljes békessé-
ge végső megjelenésedkor.

Áldd meg karácsony szeretetével, örö-
mével, békességével otthonainkat, templo-
mainkat, minden embert ezen a világon.
Ámen.

LAGERLÓF ZELMA:

AZ EGYIPTOMI MENEKÜLÉS

Távol napkelet sivatagján élt sok-sok év előtt egy rendkívül öreg, hihetetlenül magas pálma. Akik árvonultak a sivatagon, megálltak alatta és szemügyre vették, mert magasabb volt minden más pálmánál, sőt azt szokták róla mondani, hogy bizonyára magasabbra fog nőni a piramisoknál s az obeliszkeknél is.

Állt a pálma nagy magányosságban s ahogy egy napon elnézett a sivatag fölött, látott valamit, ami annyira meglepte, hogy csodálkozásában ide-oda ringatta hatalmas lombkoronáját karcsú törzsén. A sivatag széle felől két magányos vándor közeledett. Még nagyon-nagyon messze jártak, valósággal hangyáknak látszottak, de bizonyos, hogy két ember volt. Két idegenje a sivatagnak — a pálma ismerte a sivatag népet — egy férfi és egy asszony. Az asszony számaron ült, a férfi mellette ballagott. Nem volt se vezetőjük, se sátruk, se teherhordó állatjuk, se vizes tömlőjük.

— No — mondta a pálma magában —, ezek ketten meghalni jöttek ide.

A pálma gyorsan szerteszét tekintett.

— Csodálom — folytatta —, hogy még nincsenek itt prédájukért az oroszlánok. Nem mozdul egyik sem. Sivatagi rablót sem látok. De majd jönnek.

— Hétszeres halál vár rájuk — tűnődött a pálma. — Oroszlán szétmarcangolja, kígyó halálra csípi, szomjúság elepeszti, homokvihar eltemeti, rabló megöli, napsugár elégeti, félelem elemészti szegényeket.

Megpróbált másra gondolni. Ennek a két embernek sorsa elszomorította.

De körötte, a szétterülő egész siva-

tagban nem akadt semmi, amit már évezredek óta ne ismert és figyelt volna. Semmi sem érdekelt. Újból a két vándorra kellett gondolnia.

— A viharra és szárazságra! — szólt s az élet két nagy ellenségét emlegette — mit hord a karján ez az asszony? Azt hiszem, ezek a tébolyodottak kis gyermeket is visznek magukkal.

A pálma, mint az öregek rendszeren, távollátó volt, s valóban jól látott a messzeségbe. Az asszony karján egy gyermek ült, fejét anyja vállára hajtotta és aludt.

— A kicsikének nincs is elegendő ruhája — folytatta a pálma. — Látom, anyja rongyaiba van takarva. Szerencsétlen asszony, nagy sietve ragadhatta ki a bölcsöből s rohant vele tova. Most már értem. Ezek az emberek menekülők...

— De mindazonáltal bolondok. Ha csak angyal nem oltalmazza őket, jobb lett volna ellenségeiktől minden rosszat eltűnniök, semhogy a sivatagba vonuljanak.

— Képzem, mi történhetett velük. A férfi munkája mellett volt, a gyermek aludt a bölcsőben, az asszony elment vízerért. Alig tett az ajtóból két lépést, látta, hogy ellenség tör hajléka felé. Visszarohant a házba, karjába kapta gyermekét, oda kiáltott urának, hogy kövesse, aztán elmenekültek. Egész napon át bujdoskoltak, bizonyára nem nyugodtak egy pillanatra sem. Igen, így történhetett; s én mégis azt mondom: ha csak angyal nem oltalmazza őket...

— Annyira meg vannak rémülve, hogy fáradtságot s más testi fájdalmat nem is éreznek; de látom, hogy a szomj-halál már csillog a szemükben. Ismerem a szomjuhozók ábrázatát.

A szomjúságra gondolván, görcsös rángás lepte meg a pálma karcsú törzsét s hosszú leveleinek tömredék apró vége felkunkorodott, mint ha tűz pörkölte volna meg.

— Ha ember volnék, sohasem merném a sivatagot felkeresni. Nagyon bátor lény az, aki ide beteszi a lábát, holott nincsenek gyökerei, melyek lehatolnak a soha el nem apadó víz-

erekhez. Még pálmákra is veszedelmes itt az élet. Olyan pálmára is, minő magam vagyok.

— Ha tanácsot adhatnék nekik, arra kérném őket, forduljanak vissza. Ellenségeik sem lehetnek velük kegyetlenebbek, mint a sivatag. Talán abban bizakodnak, hogy a sivatagban könnyű az élet. Én tudom legjobban, hogy néha magamnak is nehéz életben maradnom. Emlék szem, ifjúságom idején egyszer a szélvihar valóságos homokheggyel borított el. Közel voltam a megfuladáshoz. Ha egyáltalán meghalhattam volna, ez lett volna az utolsó óráim.

A pálma folytatta hangos gondolkodását. Szokása már ez az öreg remetéknak.

— Hallom, hogy csodásan dallamos bűgös fut keresztül lombjaim koronáján. Minden levelem szárnyat öltve zeng. Nem is tudom, mit érzek ezeknek a szegény vándoroknak látásán. Az a szomorú asszony oly szép. Emlékeztet életem legcsodálatosabb eseményére.

S mialatt az öreg fa levelei halk melódiákat zizegtek, a pálma arra a nagyon régi időre gondolt, mikor két tündöklő hírű emberi lény volt az oázis vendége: Sába királynője s vele a bölcs Salamon. A szép királyné hazafelé tartott országába, a király egy darabig elkísérte s itt búcsúztak el egymástól.

— Ennek az órának emlékére — szólt a királynő — datolyamagot ültetek a földbe s azt akarom, hogy pálma nőjön belőle, amely erősödésén, éljen mindaddig, mígnem király támad Judeában, aki nagyobb Salamonnál.

Ezeket mondván, elültette a magot s megöntözte öreg szépe szemé könnyeivel.

— Miért, hogy épp ma gondolok erre? — kérdezte a pálma önmagát. — Oly szépe az asszony itt, hogy arra a legfőbbesébb királynőre emlékeztet, akinek szavára növekedtem s éltem a mai napig?

— Leveleim zúgása egyre erősebb s olyan fájdalmas, akár valami halotti ének. Mintha csak azt jósolná, hogy valaki nemsokára megvált az

életől. Jó tudnom, hogy az nem én leszek; én nem halhatok meg.

A pálma szentül hitte, hogy leveleinek halálos suttagása a két vándort illeti. Ők maguk is bizonyára hitték, hogy haláluk közel van. Ez látszott arcvonásaikból, midőn elhaladtak az utat szegélyező teve-csontvázak egyike mellett. Ez látszott tekintetükön, melyet a tovaszálló keselyűk után küldtek. Másképp nem is lehetett. El voltak veszve...

A vándorok most észrevették a pálmát, meg az oázist s meggyorsították lépteiket, hogy vizet találjanak. De ahogy az oázisba értek, összerogytak kétségbeesésükben. A forrás ugyanis kiszáradt. Az eltikkadt aszszony letette gyermekét a földre, s maga sírva a forrás szélére ült. A férfi melléje dőlt, végigfeküdt a földön s mindkét öklével verte a szárazságtól megrepedt göröngyöt. A pálma hallotta, amint egymás közt arról beszélnek, hogy meg kell halniok.

Azt is hallotta beszédjükből, hogy Heródes király az összes két és három év közötti csecsemőket leölette, félelemből, hogy köztük van a zsidók várva-várt, nagy, újszülött királya.

— Egyre zokogóbb leveleim zúgása — gondolta a pálma. — Ezeknek

a szegény menekülőknek nemsokára üt végső órájuk.

Megértette azt is, hogy a két vándor rettegve fél a sivatag veszedelmeitől. A férfi azt mondta, hogy jobb lett volna menekülés helyett megküzdeni a katonákkal. Haláluk könnyebb lett volna.

— Isten segít majd rajtunk — válaszolt az asszony.

— Egyedül vagyunk ragadozók és kigyók tanyáján. Nincs ételünk, italunk. Hogyan segítene Isten? — mondta a férfi, s kétségbeesésében megtépte ruháját, a földre szorította arcát. Nem volt már reménye, mint az olyan embernek, ki halálos sebet hord szívében.

Az asszony mereven ült helyén, kezzeit a térdén összekulcsolta. Tekintete, mely a pusztaságba szállt, háttartalan vígasztalanságról beszélt.

A pálma észrevette, hogy leveleinek suttagása mind erősebbé válik. Az asszony is meghallhatta, mert szemeit a pálma koronájára emelte. Ugyanekkor önkéntelenül kitarta karját.

— Óh, datolya! Datolya! — kiáltott.

Akkora vágy reszketett hangjában, hogy maga az öreg pálma is óhajtott, bár ne volna törzse magasabb, mint a tüskerózsa bokra s gyümölcse oly könnyen elérhető, mint a galagonya. Jól tudta, hogy koronája tele van datolyával, de miképp érijen ember oly szédítő magasságra?

A férfi már előbb látta, minő elérhetetlen magasságban csüng a pompás gyümölcs. Fejét fel sem emelte, csak arra kérte az asszonyt, ne vágyakozzék lehetetlenekre.

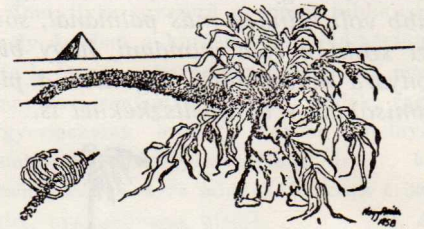
De a gyermek, ki addig ide-oda tipeggett, hantokkal s fűszálakkal játszadozott, hallotta anyja kiáltását.

Az apróság nem tudta elgondolni, hogy anyja ne kapna meg bármit, amit kíván. Mihelyt datolyáról volt szó, kezdte a fát vizsgálni. Gondolkodott, tépelődött, miképp lehetne a datolyához férni. Aranvos fűrtjei alatt szinte összeráncolódott tiszta homloka. Végre nevetés futott át arcán. Megtalálta a módját. Odament a pálmához, kicsiny kezével meg-simogatta törzsét s édes gyerekhangon így szólt:

— Pálma, hajolj meg! Pálma, hajolj meg!

És ime, mi történt? Mi történt?

A pálmalevelek felzúgtak, mintha orkán vágott volna közéjük s a pálma hosszú derekán rémes borzalom futott végig. A pálma érezte, hogy a kis gyerekek hatalma van fölötte. Lehetetlen volt a parancsnak el-lenszegülnie.

Szakasztott úgy, ahogy emberek szoktak meghajolni uralkodók előtt. Hatalmas ívben közeledett a földhöz s végezetül oly mélyen megdőlt, hogy nagy koronájának reszkető levelei a sivatag homokját söpörték.

A gyermek nem ijedt meg, nem is csodálkozott, hanem örömiáltások közt szedte le az öreg pálma friss, dús gyümölcsseit.

Ahogy teleszedte magát s a fa még mindig a földön hevert, ismét egész közel lépett hozzá, becézgette s végtelenül gyengéd hangon így szólt:

— Pálma, kelj fel! Pálma, kelj fel!

S a hatalmas fa szóttalanul, tisztelettel feszítette meg hajlékony törzsét. Levelei úgy zengedeztek, akár a hárfa.

— Most már tudom, kit illet a halál melódiája — mondta magában az öreg pálma, mikor ismét egyenesen állt. — Ezek közül az emberek közül egyiket sem.

A férfi és az asszony pedig térdreborultak és dicsérték Istent.

— Láttad szorongásunkat s elvetted aggodalmunkat. Te vagy az erős, ki meghajlítod a pálma törzsét, mint a gyöngye nádat. Mely ellenségtől rettegnénk, ha a te hatalmad oltalmaz minket?

☆

Mikor nemsokára karaván vonult át a sivatagon, az utasok látták, hogy a nagy pálmának levélkoronája fakóra vált.

— Miképp történhetett ez? — csodálkozott egyik vándor. — Ennek a pálmának nem szabad meghalnia, amíg királyt nem lát, aki nagyobb, mint bölcs Salamon.

— Talán már látott is — válaszolt egy másik sivatagjáró.

Ó-ÉV ESTJÉRE . . .

“Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy böles szívhez jussunk!”
(Zsolt. 9:12)

Határidő

Határidő... dolgozatbeadás...

Határidő... vizsga, kollokvium...

Az elején tempós ráérés,

aztán egyre sebesebb hajrá,

utolsó napok lázas lüktetése...

Határidő.

S így futnak a napok

az utolsó határidő felé.

Addig feladatokat elvégezni!

Addig mulasztásokat bepótolni!

Addig nehéz leckéket megtanulni!

Megíratlant megírni,

kimondatlant kimondani!

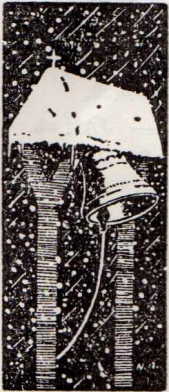
Addig, addig!

De meddig? . . .

TÜRMEZEI ERZSÉBET

Kis, karácsonyi ének

Tegnap harangoztak,
Holnap harangoznak,
Holnapután az angyalok
Gyémánt-havat hoznak.

Szeretném az Istent
Nagyosan dicsérni,
De én még kisfiú vagyok,
Csak most kezdek élni.

Isten dicséretre
Mégis csak kiállok,
De boldogok a pásztorok
S a három királyok

Én is mennék, mennék,
Énekelni mennék,
Nagyok között kis Jézusért
Minden szépet tennék.

Új csizmám a sárban
Százszor bepiszkolnám,
Csak az Úrnak szerelmemet
Szépen igazolnám.

(Így dúdolgattam én
Gyermek-hittel, bátran,
1883
Csúf karácsonyában.)

ADY ENDRE

150 ÉVES A "CSENDES ÉJ..."

Amilyen egyszerű a "Csendes éj, szentséges éj..." szövege és dallama, olyan egyszerű a keletkezése is. Maga a szerző Franz Gruber írta le a következőkben: "1818. december 24-én az oberndorfi segédlelkész, Mohr József úr, aki az újonnan szervezett Szent Nicola plébánián működött, Gruber Franz orgonistának átadott egy verset azzal a kéréssel, hogy megfelelő dallamot szerezzen két szólóhangra és kóruskíséretre, továbbá gitárra. Az utóbbi még azon az estén átadott a muzsikaszertő lelképásztornak egy dallamot, annak kívánsága szerint, amelyet még azon a szentesten elő is adtak és nagy sikert arattak." Ezekkel a szavakkal emlékezett meg Franz Gruber zeneszerző a világhírű ének keletkezéséről.

Azért kellett a dallamhoz gitárkíséretet is komponálni, mert a Szent Nicola templom orgonája éppen a karácsonyi ünnepek előtt felmondta a szolgálatot. Amikor az éneket előadták, Mohr lelkész énekelte a tenort, Gruber kísérte gitáron és éne-

kelte a basszust, a vegyeskar pedig a zárósortokat négy hangon fejezte be.

A következő tavasszal egy híres orgonakészítő mester, Mauracher, Oberndorfba ment, hogy megjavítsa az orgonát, megismerte a szívhezszóló dallamot, le is másolta magának és elvitte Tirolba, ahol oly nagyon szeretnek énekelni az emberek.

Akkoriban a zillertali kesztyűsmester, Strasser vásárra vitte árult s ilyenkor vele ment négy leánya is, akik híres népiénekesek voltak és a sátonnál tirolai népdalokat énekeltek. Ők is megismerték az új éneket és állítólag 1831-ben adták elő először Lipszében. 1840-től kezdve különböző énekeskönyvekben már nyomtatásban jelent meg, de sokáig tirolai népdalnak hitték. Hamarosan nemcsak Ausztriában, hanem Észak- és Dél-Németországban is elterjedt, majd hihetetlen gyorsan bejárta az egész világot. Szinte valamennyi kultúrnyelvre lefordították és ma már mindenütt ismerik.

V. L.

Csendes éj, szentséges éj!
Mindenek nyugta mély;
Nincs fenn más, csak a szent szüle-pár,
Drága kisdedük álmainál.
Szent fiú aludjál,
Szent fiú aludjál!

Csendes éj, szentséges éj!
Angyalok hangja kél;
Halld a mennyei halleluját,
Szerte zengi e drága szavát:
Krisztus megszabadít,
Krisztus megszabadít!

Csendes éj, szentséges éj!
Szív örülj, higgy, remélj!
Isten szent fia hinti reád
Ajka vigaszadó mosolyát!
Krisztus megszületett,
Krisztus megszületett!

A rohanó idő árában e. cikkünk befejező része anyagtorlódás miatt ismét ki-maradt. Januári számunkban jelenik meg.

GYŰLEKEZETI HÍREK

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Juhász Imre

Templom: W. 98 & Denison Ave. — Lelkészi hivatal: 3245 W. 98th St., 44102). Tel.: 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. — Úrvacsoraosztás minden hónap első vasárnapján és az ünnepnapokon. — Vasárnapi iskola de. 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven.

Az Oltáregylet dec. 4-i közgyűlésén meg-ejtett választások nyomán a következő tisztikar szolgál az 1969. évben: Juhász Imréné díszelnök, Szlaukó Mihályné tb. elnök, Ignácz Jánosné elnök, Horváth Antalné alelnök-igazgató, Kató Antalné jegyző-titkár, Németh Elekné pénztáros, Mieskó Anna és Rituper Istvánné oltárkezelők, Botos Imréné, Schlesinger Teréz és Záth Katalin ellenőrök, Szerszen Károlyné és Vastag Jánosné igazgatók. A közgyűlés köszönetet mondott Foster Józsefné volt alelnök-oltárkezelő és Bakoss Mihályné volt titkár eddigi hűséges szolgálataért.

Gyülekezetünk ifjúsága dec. 20-án, pénteken este kántálni megy az egyház tagjaihoz.

Vasárnapi iskolánk angol és magyar tagozata szép karácsonyi előadással várja a gyülekezet minden egyes tagját dec. 22-én, vasárnap este 7-kor az egyház nagyszobájában. Hallgassuk meg magyar vasárnapi iskolás gyermekeink rádiós szereplését dec. 25-én este 10-kor a WXEN állomás (106.5 MC) ifjúsági műsorán! Ünnepi istentiszteleteink sorrendje: dec. 24-én karácsonyesti gyertyafényes angol éjjel 11-kor; karácsony 1. ünnepén de. 10:45-kor magyar (úrv.); dec. 26-án, esütörtök de. 10:45-kor magyar (úrv.); 29-én a vasárnapi rend szerint; január 1-én, szerdán de. 10:45-kor újévi magyar istentisztelet. Évi közgyűlésünket január 19-én, a 9:30-kor kezdődő közös angol—magyar istentisztelet után tartjuk meg.

DETROIT

Lelkész: Asbóth Gyula

Templom: 8151 Thaddeus St. — Lelkészlak: 8141 Thaddeus St. (48217). Tel.: 841-3077. — Istentisztelet minden vasárnap de. 10-kor angolul, 11-kor magyarul.

Az oltáregyesület szeptember 22-én a lelkész-pár tiszteletére, házasságkötésük 35. évfordulója alkalmával, meglepetéscsücsébet rendezett. Október 13-án volt az oltáregyesület bazarja, november 24-én

társas-ebédje. — Temettük: augusztus 17-én Bertalan Jánosné, szeptember 10-én Mrs. Rose Tóth nőtestvéreinket. Feltámadunk!

Ünnepi istentiszteleteink rendje: december 24-én éjjel 11-kor angol "Candlelight Service" és úrvacsoraosztás, 25-én de. 11-kor magyar istentisztelet és úrvacsoraosztás. December 31-én este 7-kor hálaadó évszázó istentisztelet, másnap újév napján de. 11-kor magyar istentisztelet.

NEW BRUNSWICK

Lelkész: Rieker György

Templom és lelkészi hivatal: 247 Somerset St. (08901). Tel.: 545-4961. — Lelkészlak: 895 Patton St., North Brunswick, N. J. 08902. — Istentisztelet minden hónap első és harmadik vasárnapján reggel 8:30-kor magyarul, minden vasárnap de. 9:40-kor és 11-kor angolul.

ERŐS VÁR gyülekezeti megbízott és lelkész: Orvos József, 69 French St., Edison, N.J. 08817. Tel.: 985-3352.

Gyülekezetünk népe dec. 1-én, a "hűség vasárnapján" adta le a jövő évre szóló egyház-fenntartási megajánlásokat. Mindazokhoz, akik még nem nyilatkoztak, hogy az egyház munkáját mennyiben fogják támogatni, a sáfársági bizottság látogatást tervez január és február folyamán. Novemberi bevételeink: egyházfenntartásra 1460.99, közegyházi járulék 374.61. Ezzel a költségvetési év 47. hetében az adományok az első tételnél 4600, a második tételnél 2000 dollárral maradnak alatta az előirányzott összegnek. Templomlátogatási statisztika november hónapban: a 3-i és 17-i magyar istentiszteleteken 53 és 57. A minden vasárnap tartott két angol istentisztelettel együttes látogatottsága: 86, 88, 102 és 86. — Ifj. Luezu Lajos lemondott egyháztanácsis tagságáról, felesége pedig a Lutheran Church Women oltárkezelői megbízatásáról. Köszönet eddigi szolgálataikért! — Lelkészi hivatalunk titkárnőjét, Bors Gyulanét ideiglenesen Mrs. Oran Donner fogja helyettesíteni. — A vasárnapi iskola karácsonyi ünnepélye dec. 22-én, vasárnap du. fél 4-kor lesz, melyet együttes vacsora követ a szülők és gyermekek számára. — Karácsony este 7:30 és 11 órakor angol istentiszteletet tartunk, míg karácsony első ünnepén, dec. 25-én de. 10:30-kor közös angol—magyar istentisztelet lesz úrvacsoraosztással. — Az évi közgyűlés napja: január 19-én, közvetlenül a 9:40-es angol istentisztelet után.

Mindennapi kenyér

1969. JANUÁR HÓ

1. Újév — Luk 2:21. — Zsolt 103.

2. 5 Móz 33:26-29. — Luk 2:41-52.

3. Ézs 43:16-19. — Luk 3:1-14.

4. Róm 14:7-9. — Luk 3:15-20.

KAR. U. 2. VAS. — JAN 5.

Heti ige: Zsolt 91:11

5. Mát 2:13-23. — Zsolt 73:23-28.

6. Vízkereszt — Mát 2:1-12. — Zsolt 5:4-9.

7. Csel 11:1-18. — Luk 3:21-38.

8. 1 Ján 2:7-11. — Luk 4:1-13.

9. 1 Ján 1:5-10. — Luk 4:14-30.

10. Mát 5:13-16. — Luk 4:31-44.

11. 1 Ján 2:12-17. — Luk 5:1-11.

VÍZK. U. 1. VAS. — JAN 12.

Heti ige: Ján 1:14

12. Luk 2:41-52. — Zsolt 100.

13. Ján 1:35-42. — Luk 5:12-32.

14. Ján 1:43-51. — Luk 5:33-39.

15. Mát 4:12-17. — Luk 6:1-11.

16. 1 Ján 4:9-16. — Luk 6:12-19.

17. Ján 5:19-24. — Luk 6:20-36.

18. Luk 10:21-24. — Luk 6:37-49.

VÍZK. U. 2. VAS. — JAN 19.

Heti ige: Ján 1:17

19. Ján 2:1-11. — Zsolt 105:1-15.

20. Márk 2:18-22. — Luk 7:1-17.

21. Márk 3:1-6. — Luk 7:18-35.

22. 2 Móz 20:1-17. — Luk 7:36-50.

23. Mát 19:3-9. — Luk 8:1-15.

24. 5 Móz 32:45-47. — Luk 8:16-21.

25. Ef 3:1-12. — Luk 8:22-25.

VÍZK. U. UT. VAS. — JAN. 26.

Heti ige: 2 Kor 4:6

26. Mát 17:1-9. — Zsolt 97.

27. 2 Móz 34:29-35. — Luk 8:22-39.

28. 2 Kor 4:3-6. — Luk 8:40-56.

29. 2 Kor 4:13-18. — Luk 9:1-17.

30. Csel 26:4-27. — Luk 9:18-27.

31. Mát 16:24-28. — Luk 9:28-36.

(J)

Megváltónk születése ünnepén szeretettel köszöntjük kedves Olvasóinkat:

ÜDVÖSSÉGES, BOLDOG KARÁCSONYT KÍVÁN

a Szerkesztőség